

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сучасні лінгвістичні теорії

Освітня програма «Англійська мова і література»

Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Сучасні лінгвістичні теорії
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Викладач (-і)	Дойчик Оксана Ярославівна
Контактний телефон викладача	096 385 61 19
E-mail викладача	osdoichyk@yahoo.com , oksana.doichyk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	лекції, практичні заняття
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	понеділок 15.00
2. Анотація до курсу	
<p>Курс «Сучасні лінгвістичні теорії» має на меті збагачення лінгвістичних знань магістрів-філологів, ознайомлення студентів з провідними теоріями основних галузей сучасної лінгвістики, зокрема семантики, когнітивної лінгвістики, лінгвопрагматики, гендерної лінгвістики, лінгвістики тексту, прикладної лінгвістики.</p> <p>Зміст дисципліни охоплює найбільш проблемні питання дослідження англomовного лінгвістичного матеріалу з позицій різних галузей сучасного мовознавства. Студенти вивчають фахову термінологію, ознайомлюються з основними методами лінгвістичного аналізу і вчать їх застосовувати, аналізуючи мовний матеріал на практичних заняттях. Засвоюючи методику аналізу мовного матеріалу різного рівня, від слова до тексту, студенти розвивають навички аналітичного критичного мислення, досліджують специфіку основних елементів комунікації різного рівня (авторський смисл / задум – мовне втілення – інтерпретація).</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>ознайомити студентів з провідними досягненнями сучасних лінгвістичних теорій, забезпечити майбутніх фахівців необхідною базою знань для дослідницької роботи шляхом висвітлення актуальних тенденцій розвитку науки про мову</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<ul style="list-style-type: none"> - здатність здійснювати лінгвістичний аналіз англomовного матеріалу з опорою на сучасні лінгвістичні теорії; - здатність орієнтуватися у розмаїтті сучасних підходів до лінгвістичного аналізу лексичного і синтаксичного англomовного матеріалу, текстів різного типу, діалогічного мовлення. - здатність вільно застосовувати термінологію кожної галузі сучасної лінгвістики; - здатність здійснювати науково-дослідну пошукову роботу за обраним лінгвістичним аспектом, застосовувати сучасні лінгвістичні методи; - здатність самостійно аналізувати лінгвістичні явища, здійснювати лексико-семантичний аналіз мовних одиниць залежно від контексту, моделювати структуру концептів різного типу, простежувати утворення концептуальних метафор, моделювати мережі концептуальної інтеграції, здійснювати лінгвопрагматичний аналіз різних типів дискурсу, визначати ефективність / неефективність обраних мовних засобів у реалізації комунікативних цілей; - здатність критично осмислювати запропоновані завдання, які стосуються аналізу тексту, дискурс-аналізу; - здатність орієнтуватися в основних теоріях гендерної лінгвістики. 	
5. Організація навчання курсу	
Обсяг курсу	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	18
практичні	12
самостійна робота	60

Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
2	035 Філологія	1	Н		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літера- тура	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Семантика. 1. Зародження лексичної семантики як науки. 2. Семасіологія і ономасіологія. 3. Значення, смисл і типи семантичних змін. 4. Теорія лексико-семантичного поля. 5. Компонентний аналіз. 6. Семантичний компонент граматики. 7. Теорія референції. 8. Семантика можливих світів.	Лекція-дискусія, практичне заняття	1-5, 10, 18, 34, 35	8 год (4 год. лекц., 4 год. практ.) Перегляд презентації, дискусія. Практичні завдання: 1) Поняття контексту в соціосемантиці, лінгвопрагматиці і когнітивній лінгвістиці. Власні ілюстрації. 2) Визначення типів значень, реалізовані в поданих реченнях. 3) Моделювання власного ЛСП, компонентний аналіз лексем, визначення типів сем. 4) Визначення тематичних ролей	10	березень
Тема 2. Когнітивна лінгвістика. 1. Категоризація і теорія прототипів. 2. Когнітивна граMATика. 3. Фрейми, ідеалізовані когнітивні моделі, домени, ментальні простори. 4. Теорія концептуальної метафори. 5. Теорія концептуальної інтеграції. 6. Когнітивна поетика.	Лекція-дискусія, практичне заняття	9-12, 14-21, 23,24, 30, 31	8 год (4 год. лекц., 4 год. практ.) Перегляд презентації, дискусія. Практичні завдання: 1. Моделювання фреймової структури концепту. 2. Виявлення концептуальних метафор в уривках текстів. 3. Моделювання мереж концептуальної інтеграції.	10	квітень
Тема 3. Прагмалінгвістика. 1. Прагматика і семантика. 2. Дейксис. 3. Теорія мовленнєвих актів. 4. Теорія перформативів. 5. Принцип кооперації і максими П.Грайса.	Лекція-дискусія, практичне заняття	6, 25, 26, 37-39	8 год (4 год. лекц., 4 год. практ.) Перегляд презентації, дискусія. Практичні завдання: 1. Прагматична і семантична референція 2. Визначення локутивних,	10	квітень-травень

6. Поняття імплікатури. 7. Принцип увічливості. 8. Теорія релевантності.			іллокутивних, перлокутивних МА. 3. Прямі / непрямі МА. 4. Дотримання Принципу Кооперації. 5. Імплікатури і пресупозиції. 6. Стратегії увічливості. 7. Поняття «лиця» (збереження / загроза).		
Тема 4. Гендерна лінгвістика. 1. Чоловіки і жінки у спілкуванні. 2. Основні теорії гендерної лінгвістики. 3. Мовний сексизм.	Лекція, самостійна робота	22, 29, 32, 35	2 год Перегляд презентації, дискусія.		травень
Тема 5. Лінгвістика тексту. 1. Конститутивні принципи текстової комунікації. 2. Регулятивні принципи текстової комунікації.	лекція, самостійна робота	5, 34, 36	2 год Перегляд презентації, дискусія.		травень
Тема 6. Прикладна лінгвістика. 1. Нейролінгвістичне програмування. 2. Комп'ютерна (математична) лінгвістика. 3. Корпусна лінгвістика. 4. Судова лінгвістика.	лекція, самостійна робота	5, 7, 34, 40	2 год Перегляд презентації, дискусія.		травень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. По закінченні курсу студенти отримують залік на підставі оцінок, отриманих на практичних заняттях. Максимальна кількість балів, яку студент/студентка може отримати, відвідуючи практичні заняття – 60 балів. Передбачена також підсумкова контрольна робота (тест), за яку студент/студентка може отримати максимум 40 балів. Максимальна оцінка за залік – 100 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачена підсумкова контрольна робота базується на матеріалі, який був розглянутий на усіх лекціях та практичних заняттях. Контрольна робота проводиться у вигляді тесту на 40 питань, кожне з яких оцінюється в 1 бал.
Практичні заняття	Оцінюється робота на усіх 6 заняттях упродовж семестру за

5-бальною шкалою. Максимальна кількість балів, яку студент/студентка може отримати на заняттях – 60. Сума балів за практичні заняття розраховується шляхом виведення суми балів, отриманих на практичних заняттях з ваговим коефіцієнтом 2.

7. Політика курсу

Курс читається англійською мовою.

Максимальна сума балів, яка присвоюється студентові/студентці за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних завдань (60) та підсумкове тестування (40).

При виставленні підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента/студентки на заняттях (у тому числі на лекційних), активність студента/студентки під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування та виконання письмових завдань; списування та плагіат, а також результати відпрацювання з поважної причини пропущених занять.

Студент/студентка має право відпрацювати пропущені практичні заняття у письмовій формі.

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти залік за відомістю № 2.

На консультаціях викладача студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до практичних занять.

8. Рекомендована література

1. Барт Р. Избранные работы: Семиотика. Поэтика / Р. Барт; [Пер. с фр], [Сост., общ. ред. и вступ. ст. Г. К. Косикова]. – М.: Прогресс, 1989 – 616 с.
2. Кобозева И.М. Лингвистическая семантика / И.М. Кобозева. – М., 2000. – 352 с.
3. Левицький В.В. Семасиология: монографія / В.В.Левицький. – Изд 2. – Винница: Нова книга, 2012. – 680 с.
4. Лотман Ю.М. Семиосфера / Ю.М. Лотман. – СПб., 2000. – 704 с.
5. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля, 2006 – 716 с.
6. Austin, J. L. How to do things with words / J. L. Austin– London: Oxford University Press, 1962
7. Coulthard, M and Cotterill, J. Introducing Forensic Linguistics/ Coulthard, M. and J. Cotterill. – Routledge, 2006.
8. Cruse, D. Alan A Glossary of Semantics and Pragmatics / Alan D. Cruse. – Edinburgh: Edinburgh University Press, 2006. – 205 p.
9. Fauconnier, G. Mental spaces: Aspects of meaning construction in natural language / Gilles Fauconnier; [2nd ed.]. – Cambridge: Cambridge University Press, 1994. – 190 p.
10. Fauconnier, G., Turner M. The way we think: Conceptual blending and the mind's hidden complexities / Gilles Fauconnier, and Mark Turner. – New York: Basic Books, 2003. – 440 p.
11. Fillmore, Ch. Frame semantics / Charles J. Fillmore // Linguistics in the morning calm; [ed. by Linguistic Society of Korea]. – Seoul: Hanshin, 1982. – Pp. 111–137.
12. Geeraerts, D. Prospects and problems of prototype theory / Dirk Geeraerts // Linguistics. – #27. – 1989. – pp. 587–612.
13. Geeraerts D. Theories of lexical semantics / Dirk Geeraerts. – Oxford University Press. – 2010. – 362 p.
14. Goffman, E. Frame analysis: An essay on the organization of experience / Erving Goffman. – New York: Harper and Row, 1974.
15. Johnson, M. The body in the mind: The bodily basis of meaning, imagination, and reason / Mark Johnson. – Chicago: University of Chicago Press, 1987. – 272 p.
16. Kövecses, Z. Metaphor and the folk understanding of anger / Zoltán Kövecses // Everyday conceptions of emotions; [ed. by James A. Russell, José-Miguel Fernández-Dols, Antony S. R. Mantead, and Jane C. Wellenkamp]. – Dordrecht, Netherlands: Kluwer, 1995. – Pp. 49–71.
17. Lakoff, G. Categories: An essay in cognitive linguistics / George Lakoff // Linguistics in the

- morning calm; [ed. by Linguistic Society of Korea]. – Seoul: Hanshin, 1982. – Pp. 139–193.
18. Lakoff, G. *Women, fire, and dangerous things: What categories reveal about the mind* / George Lakoff. – Chicago: University of Chicago Press, 1987. – 54 p.
 19. Lakoff, George. *The contemporary theory of metaphor* / George Lakoff // *Metaphor and thought*; [ed. by Andrew Ortony], [2nd ed.]. – Cambridge: Cambridge University Press, 1993. – Pp. 202–251.
 20. Lakoff, G., and Johnson, M. *Metaphors we live by* / George Lakoff, Mark Johnson. – Chicago: University of Chicago Press, 1980. – 256 p.
 21. Lakoff, G., and Kövecses, Z. *The cognitive model of anger inherent in American English* // George Lakoff and Zoltán Kövecses // *Cultural models in language and thought*; [ed. by Dorothy Holland and Naomi Quinn]. – Cambridge: Cambridge University Press, 1987. – Pp. 195–221.
 22. Lakoff, R. *Language and Women's Place* / R. Lakoff. – New York: Harper & Row, 1975.
 23. Langacker, R. *Foundations of cognitive grammar* / Ronald W. Langacker. – Vol. 1: *Theoretical prerequisites*. – Stanford, CA: Stanford University Press, 1987. – 540 p.
 24. Langacker, R. *Foundations of cognitive grammar* / Ronald W. Langacker. – Vol. 2: *Descriptive application*. – Stanford, CA: Stanford University Press, 1991. – 628 p.
 25. Leech, G. *Principles of Pragmatics* / Geoffrey Leech. – New York: Longman Singapore Publishing, 1983
 26. Levinson, S.C. *Pragmatics* / Stephen C. Levinson. – Cambridge : Press Syndicate of the University of Cambridge, 1983
 27. Lyons, J. *Semantics* / J. Lyons. – Vol. 1. – London: Cambridge University Press, 1977. – 371p.
 28. Lyons, J. *Semantics* / J. Lyons. – Vol. 2. – London: Cambridge University Press, 1977. – 897p.
 29. Maltz and Borker. *A cultural approach to male-female miscommunication* / Maltz and Borker // *Language and Social Identity*. – Cambridge University Press, 1982.
 30. Rosch, E. *Natural categories* / Eleanor Rosch // *Cognitive Psychology*. - # 4. – 1973. – Pp. 328–350.
 31. Rosch, E., and Mervis C. B. *Family resemblances* / Eleanor Rosch and Carolyn B. Mervis // *Cognitive Psychology*. - #7. – 1975. – Pp. 573–605.
 32. Spender, D. *Man Made Language* / Spender, D. – [2nd edition]. – New York: Routledge, 1985
 33. Sperber, D. & Wilson, D. *Relevance: Communication and Cognition*. / Deirdre Wilson, Dan Sperber. – Oxford: Blackwell, 1995.
 34. *The Encyclopedia of Language and Linguistics* / [Ed. by R.E. Asher. In 10 vol]. - Oxford, N.Y., Seoul, Tokyo, 1994.
 35. *The Feminist Critique of Language: A Reader* / [ed. by D. Cameron]. – New York: Routledge, 1990.
 36. Van Dijk, T.A. *Some Aspects of Text Grammars: A Study in Theoretical Linguistics and Poetics* / T.A. Van Dijk. – The Hague: Mouton, 1972.
 37. Wilson, D., Sperber, D. *Linguistic Form and Relevance* / Deirdre Wilson, Dan Sperber // *Lingua*. - # 90. – 1993. – Pp. 1-25.
 38. Wilson, D., Sperber, D. *Relevance Theory* / Deirdre Wilson, Dan Sperber // *Handbook of Pragmatics*; [Ed. by Laurence R. Horn and Gregory L. Ward.]. – Oxford, 2004. – Pp. 249-290.
 39. Yule G. *Pragmatics*. / Brown G. Yule. – Oxford : Oxford University Press, 1998
 40. Wilson, A., McEnery, T. *Corpus Linguistics* / McEnery, Tony; Wilson, Andrew. – Edinburgh: EUP, 2001